

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Prawa Podstawowe](#) > Croatia

Autor treści:

Chorwacja

Najlepsze praktyki państw członkowskich w zakresie Karty praw podstawowych

Chorwacja

Co roku ośrodek Human Rights House z Zagrzebia (Kuća ljudskih prava Zagreb) uczestniczy w przeprowadzanym przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) badaniu służącym opracowaniu corocznego sprawozdania na temat praw podstawowych, które zawiera rozdział poświęcony stosowaniu Karty praw podstawowych na poziomie krajowym. Sprawozdanie to zawiera przegląd orzecznictwa państw członkowskich, w którym powołano się na postanowienia Karty lub odniesiono się do nich, stosowania Karty w debatach parlamentarnych i przy przyjmowaniu nowych przepisów, a także nawiązań do Karty w artykułach akademickich. Po opublikowaniu sprawozdania przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej Human Rights House z Zagrzebia rozpowszechnia je, publikując jego treść w swoich mediach społecznościowych. Ponadto w dniu 31 stycznia 2019 r. w siedzibie Human Rights House z Zagrzebia odbyło się seminarium poświęcone Karcie praw podstawowych UE, zorganizowane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej i Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich Chorwacji (Ured pučke pravobraniteljice). W seminarium tym udział wzięli przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, niezależne instytucje praw człowieka oraz inni zainteresowani przedstawiciele zawodów prawniczych. Program seminarium obejmował m.in. znaczenie i funkcjonowanie Karty. Oprócz tego w trakcie całonocnej sesji szkoleniowej przeprowadzono ćwiczenia dotyczące stosowania Karty w praktyce.

Stosowanie i znajomość Karty

Polityka rządu propagująca stosowanie i znajomość Karty wśród prawodawców, administracji, organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości

W rozdziałach wprowadzających Krajowego planu przeciwdziałania dyskryminacji na lata 2017–2022 (plan krajowy) odniesiono się do Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności do art. 21 Karty, który stanowi, że zakazana jest wszelka dyskryminacja w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W planie krajowym, w rozdziale poświęconym dostępowi do mieszkalnictwa, wyraźnie

wskazano art. 34 ust. 3 Karty, w którym podkreślono, że w celu zwalczania wykluczenia społecznego i ubóstwa Unia Europejska uznaje i szanuje prawo do pomocy społecznej i mieszkaniowej dla zapewnienia godnej egzystencji wszystkim osobom pozbawionym wystarczających środków. Przyjęte w planie krajowym obszary priorytetowe dotyczą w szczególności między innymi praw wyraźnie wskazanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, takich jak dostęp do pomocy mieszkaniowej i społecznej, opieki zdrowotnej oraz usług i towarów.

Skuteczne stosowanie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi jeden z horyzontalnych warunków wdrożenia europejskich funduszy strukturalnych. W związku z powyższym sposób, w jaki należy zapewnić wdrożenie tego kryterium, określono w planie działania w zakresie monitorowania i wdrożenia warunków podstawowych (warunków wstępnych) opracowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije). Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE zorganizuje szkolenie dla wszystkich pracowników zaangażowanych w system zarządzania i kontroli w zakresie funduszy UE. Od 2015 r. są organizowane kursy szkoleniowe pt. „Przeciwdziałanie dyskryminacji, równouprawnienie płci i stosowanie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w ramach funduszy ESI”. Do tej pory w kursach tych udział wzięło 1 500 osób zajmujących się zarządzaniem funduszami ESI i ich kontrolą. Szkolenia te są nadal organizowane dla wszystkich nowych pracowników zatrudnionych przy obsłudze systemu. Szkolenia organizuje się łącznie dla 22 instytucji, w tym dla właściwych ministerstw i agencji wykonawczych, w szczególności dla organów administracji publicznej, takich jak Ministerstwo Morza, Transportu i Infrastruktury (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture), Ministerstwo Ochrony Środowiska i Energii (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike), Ministerstwo Budownictwa i Planowania Przestrzennego (Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja), Ministerstwo Turystyki (Ministarstvo turizma), Ministerstwo Zdrowia (Ministarstvo zdravstva), Ministerstwo Gospodarki, Przedsiębiorczości i Rzemiosła (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta), Ministerstwo Kultury (Ministarstvo kulture), Ministerstwo Rolnictwa (Ministarstvo poljoprivrede), Ministerstwo Finansów (Ministarstvo financija), Ministerstwo Nauki i Edukacji (Ministarstvo znanosti i obrazovanja), Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE, Ministerstwo Pracy i Systemu Emerytalnego (Ministarstvo rada i mirovinskog sustava) oraz Ministerstwo Demografii, Rodziny, Młodzieży i Polityki Społecznej (Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku). Kursy szkoleniowe są prowadzone we współpracy z chorwackim Urzędem ds. Praw Człowieka i Praw Mniejszości Narodowych (Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina), Ministerstwem Demografii, Rodziny, Młodzieży i Polityki Społecznej, Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich i Biurem Rzecznika Praw Osób z Niepełnosprawnościami (Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom). Program szkoleń obejmuje wyjaśnienie chorwackich ram prawnych w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji, w tym postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Realizację kursów szkoleniowych koncentrujących się na kwestii Karty praw podstawowych Unii Europejskiej mają kontynuować przyszłe instytucje zarządzające w kolejnym okresie finansowania w ramach zarządzania funduszami ESI.

Ponadto w planie działania w zakresie monitorowania warunków wstępnych, realizowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE, podkreślono, że Wytyczne dla beneficjentów funduszy UE (Guidelines for Applicants) stanowią również strategiczne ramy prawne odnoszące się do Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W kolejnym okresie wytyczne te będą zawierać wymóg zgodności operacji z postanowieniami Karty, co ma zapewnić mechanizm pozwalający na zweryfikowanie zgodności operacji finansowanych ze środków UE z Kartą. Instytucje zarządzające opracują listy kontrolne dla wszystkich organów publikujących zaproszenia dla wnioskodawców. W liście należy wyraźnie zawrzeć kryterium zgodności opublikowanego zaproszenia z Kartą.

Ponadto Karta praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi integralny element systemów zarządzania funduszami ESI, szczególnie w przypadku Programu Operacyjnego „Konkurencyjność i Spójność w latach 2014–2020” (PO „Konkurencyjność i Spójność”). W tym celu w dniu 31 maja 2016 r. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE wydało decyzję w sprawie stosowania zasad horyzontalnych, która stanowi, że „należy zapewnić, aby interwencje finansowane w ramach PO »Konkurencyjność i Spójność« były nie tylko zgodne z zasadami równości, ale również aby zawsze w miarę możliwości sprzyjały praktycznej realizacji polityki równych szans, niedyskryminacji i dostępności”. Zapis ten jest w pełni zgodny z tytułem III „Równość” art. 21–26 Karty. W następstwie tej decyzji w dniu 31 czerwca 2016 r. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE wydało decyzję w sprawie wejścia w życie Wytycznych dla wnioskodawców i beneficjentów Programu Operacyjnego „Konkurencyjność i Spójność” w sprawie wdrożenia zasad horyzontalnych. W sporządzenie tego dokumentu zaangażowały się różne instytucje, między innymi chorwacki Urząd ds. Równouprawnienia Płci (Ured za ravnopravnost spolova), Biuro Rzecznika Praw Osób z Niepełnosprawnościami, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Biuro Rzecznika ds. Równouprawnienia Płci (Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova). Wytyczne te, które zawierają podsumowanie koncepcji i postanowień Karty, są dostępne pod adresem:

https://strukturnifondovi.hr/dokumenti/?doc_id=578&fondovi=esi_fondovi. Przepisy Wytycznych dla wnioskodawców i beneficjentów Programu Operacyjnego „Konkurencyjność i Spójność” w sprawie wdrożenia zasad horyzontalnych zostały uwzględnione i podkreślone w całej dokumentacji przetargowej PO „Konkurencyjność i Spójność”, o czym można się przekonać [tutaj](#). Ponadto PO „Konkurencyjność i Spójność” sprzyja [stosowaniu Karty] przez bezpośrednie inwestycje infrastrukturalne, które przyczyniają się do osiągnięcia celów Karty dzięki inwestowaniu w infrastrukturę przeznaczoną dla najsłabszych grup społecznych w celu zagwarantowania przestrzegania ich praw człowieka. W obecnym okresie finansowania PO „Konkurencyjność i Spójność” obejmuje inwestycje zgodne z następującymi artykułami Karty: Art. 35 – Ochrona zdrowia, art. 14 – Prawo do nauki, art. 24 – Prawa dziecka, art. 25 – Prawa osób w podeszłym wieku, art. 26 – Integracja osób niepełnosprawnych itp.

Jako jednostka organizacyjna Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE Służba ds. Koordynacji Przygotowania i Realizacji Projektów koordynuje stosowanie horyzontalnych zasad niedyskryminacji, równouprawnienia płci, praw osób z niepełnosprawnościami i zrównoważonego rozwoju.

Chorwacki Urząd ds. Praw Człowieka i Praw Mniejszości Narodowych planuje uwzględnić konieczność wdrożenia środków, których celem jest zwiększanie znajomości i widoczności Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, a także edukację na temat Karty, w planowanym dokumencie strategicznym w zakresie promowania i ochrony praw człowieka (Krajowy program ochrony i promowania praw człowieka na lata 2019–2024).

Narzędzia, które pomagają lepiej zrozumieć Kartę i sytuacje, w których ma ona zastosowanie

- dla praktyków (prawodawca, administracja, organy ścigania, sądownictwo, prawnicy praktycy)
- dla obywateli.

Corocznie Akademia Sądowa (Pravosudna akademija) stara się uwzględnić szkolenie dotyczące Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w swoim programie kształcenia ustawicznego dla urzędników sądowych i pozostałego personelu sądów. Akademia bierze również udział w projektach UE finansowanych w ramach unijnych programów poświęconych edukacji na temat Karty.

Jako przykład można wskazać projekt „Karta praw podstawowych Unii Europejskiej w praktyce prawniczej” („Judging the Charter”), który w Chorwacji realizowało Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich i w przypadku którego Akademia Sądowa była jednym z partnerów stowarzyszonych. W ramach tego projektu czterech sędziów uczestniczyło w dwóch międzynarodowych konferencjach w 2017 r., a w 2018 r. zorganizowano sześć jednodniowych warsztatów: trzy warsztaty ogólne na temat Karty (łącznie dla 41 sędziów z Zagrzebia, Splitu i Osijek) oraz trzy warsztaty specjalistyczne dotyczące kwestii azylu i dyskryminacji, zorganizowane łącznie dla 46 sędziów w Zagrzebiu.

Należy również wspomnieć o zorganizowanym w ramach środków przejściowych projekcie pt. „Poprawa jakości szkoleń w sądownictwie – prawo Unii i e-uczenie się”, zakończonym w marcu 2018 r. Oprócz organizacji warsztatów i kursów internetowych projekt ten obejmował opracowanie programu nauczania w ramach szkoleń w dziedzinie prawa europejskiego, który to program Akademia Sądowa może nadal wykorzystywać w swoich programach. Omówiono między innymi temat „Karta praw podstawowych Unii Europejskiej: zakres i stosowanie na poziomie krajowym”. Materiały na ten temat stanowiły podstawę czterech warsztatów, w których łącznie udział wzięło 60 uczestników i które zorganizowano w ramach standardowego programu kształcenia ustawicznego w 2019 r.

Stosowanie i promowanie instrumentów opracowanych na podstawie Karty przez inne państwa UE lub przez inne zainteresowane strony w UE

W ramach kursu szkoleniowego dla urzędników służby cywilnej biorących udział w procesie legislacyjnym zaprezentowano podręcznik Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej pt. „Zastosowanie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w stanowieniu prawa i kształtowaniu polityki na szczeblu krajowym”. Ten kurs szkoleniowy zorganizowało Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich we współpracy z Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej w dniu 30 stycznia 2019 r.

Ponadto po opublikowaniu przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej corocznego sprawozdania na temat praw podstawowych, które zawiera rozdział poświęcony stosowaniu Karty na poziomie krajowym, organizacja społeczeństwa obywatelskiego Human Rights House z Zagrzebia rozpowszechnia to sprawozdanie, publikując jego treść w swoich mediach społecznościowych.

Współpraca z zainteresowanymi stronami w celu promowania stosowania i znajomości Karty praw podstawowych UE

Przykłady współpracy między obrońcami praw a organami krajowymi, które przyczyniają się do zwiększenia znajomości i stosowania Karty

We współpracy z Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich zorganizowało dwukrotnie warsztaty służące zwiększeniu znajomości Karty praw podstawowych:

- W dniu 30 stycznia 2019 r. w siedzibie Państwowej Szkoły Administracji Publicznej (Državna škola za javnu upravu) zorganizowano szkolenie dla urzędników służby cywilnej. Celem tego szkolenia było zwiększenie znajomości Karty praw podstawowych wśród urzędników służby cywilnej biorących udział w procesie legislacyjnym. Szczególny nacisk położono na art. 51 określający zakres zastosowania Karty. W ramach szkolenia zaprezentowano również podręcznik Agencji pt. „Zastosowanie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w stanowieniu prawa i kształtowaniu polityki na szczeblu krajowym”.
- W dniu 31 stycznia 2019 r. w siedzibie Human Rights House zorganizowano szkolenie dla przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego. Na szkoleniu nacisk położono na możliwość stosowania Karty w ramach kampanii i działalności na rzecz praw człowieka, a także w ramach wsparcia zapewnianego ofiarom naruszeń praw człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii strategicznych postępowań sądowych.
- Ponadto na Kartę praw podstawowych powołano się w sprawozdaniu Rzecznika Praw Obywatelskich za 2018 r. przedstawionym chorwackiemu parlamentowi pod koniec marca 2019 r.

Przykłady współpracy między organami krajowymi a środowiskiem akademickim, które przyczyniają się do zwiększenia znajomości i stosowania Karty

Na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Zagrzebiu (Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu) wiedzę na temat Karty przekazuje się w ramach wykładów dla studentów drugiego i piątego roku studiów oraz studentów studiów podyplomowych.

Na drugim roku odbywają się dwa wykłady poświęcone tematowi ochrony praw podstawowych w UE, w tym dotyczące postanowień Karty, w ramach kursu podstawowego z europejskiego prawa publicznego. Na piątym roku studenci prawa mają możliwość odbycia kursu *EU Fundamental Rights* prowadzonego w języku angielskim. Ponadto niedawno powstał podręcznik uniwersytecki dotyczący praw podstawowych w UE, w którym skoncentrowano się na zagadnieniu zakazu dyskryminacji. Temat ochrony praw podstawowych poruszany jest również na kursie „Instytucje i system prawny UE”, w ramach studiów specjalistycznych z prawa Unii.

Przykłady inicjatyw pozarządowych promujących stosowanie i znajomość Karty w danym kraju

Co roku ośrodek Human Rights House z Zagrzebia uczestniczy w przeprowadzanym przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) badaniu służącym opracowaniu corocznego sprawozdania na temat praw podstawowych, które zawiera rozdział poświęcony stosowaniu Karty praw podstawowych na poziomie krajowym. Sprawozdanie to zawiera przegląd orzecznictwa państw członkowskich, w którym powołano się na postanowienia Karty lub odniesiono się do nich, stosowania Karty w debatach parlamentarnych i przy przyjmowaniu nowych przepisów, a także nawiązań do Karty w artykułach akademickich. Jak wskazano powyżej, po opublikowaniu sprawozdania przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej Human Rights House z Zagrzebia rozpowszechnia je, publikując jego treść w swoich mediach społecznościowych.

Ponadto, jak wspomniano powyżej, w dniu 31 stycznia 2019 r. w siedzibie Human Rights House z Zagrzebia

odbyło się seminarium poświęcone Kartie praw podstawowych UE, zorganizowane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej i Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich Chorwacji. W seminarium tym udział wzięli przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, niezależne instytucje praw człowieka oraz inni zainteresowani przedstawiciele zawodów prawniczych. Program seminarium obejmował m.in. znaczenie i funkcjonowanie Karty. Oprócz tego w trakcie całonocnej sesji szkoleniowej przeprowadzono ćwiczenia dotyczące stosowania Karty w praktyce.

■ Ostatnia aktualizacja: 23/02/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.